

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समूह: कार्यक्रम, उपसमूह: कार्यक्रम, तह: द, पद: मुख्य कार्यक्रम अधिकृत

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पुर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

पुर्णाङ्क: ३०

लिखित परीक्षा योजना						
पत्र	विषय	पुर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	अंक भार	उत्तीर्णाङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन तथा समाजिक अध्ययन	१००	विषयगत	१० X १० = १००	४०	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	विषयगत	१० X १० = १००	४०	३ घण्टा

द्रष्टव्य :

१. यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
२. माथि उल्लिखित सबै सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथमपत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।
३. प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने द्वितीयपत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
४. प्रत्येक पत्रको लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिका हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डको उत्तर छुट्टै उत्तर पुस्तिकामा लेख्नु पर्दछ ।
५. लिखित परीक्षाको माध्यमभाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ ।
६. प्रश्नहरू यथासम्भव नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
७. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
८. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
९. यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लिखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समुह: कार्यक्रम, उपसमूह: कार्यक्रम, तह: ८, पद: मुख्य कार्यक्रम अधिकृत

प्रथम पत्र: प्रशासन र व्यवस्थापन

पूर्णाङ्क: १००

खण्ड (क) :

अङ्कभार ५०

१. सरकारको अर्थ, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलनको अवधारणा
२. नेपालमा आमसंचारका माध्यमहरूको सम्बन्धमा संवैधानिक तथा कानुनी स्थिति
३. नेपालमा संचार सम्बन्धी संस्थाहरू रेडियो नेपाल, पत्रकार महासंघ, सूचना विभाग, प्रेस काउन्सिल, रा.स.स., गोरखापत्र संस्थान र नेपाल टेलिभिजन सम्बन्धी जानकारी ।
४. नेपालमा सरकारी संगठनहरूमा रहेको कमजोरी र प्रशासनिक सुधारको आवश्यकता ।
५. कर्मचारीतन्त्रको अवधारणा तथा कर्मचारीहरूको आचरण, आर्थिक अनुशासनहिनता, भ्रष्टाचार, अख्तियार दुरुपयोग सम्बन्धी समस्या र उपचार
६. व्यवस्थापनको अवधारणा र सिद्धान्त तथा व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू जस्तै: नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रक्रिया र नियन्त्रण, उत्प्रेरणाको लागि मौद्रिक तथा गैर मौद्रिक
७. कर्मचारी प्रशासन र संगठनात्मक व्यवहार
८. विकास प्रशासनका सिद्धान्त एवं चुनौतिहरू
९. सार्वजनिक प्रसारण माध्यम, व्यापारिक प्रसारण माध्यम र सामुदायिक प्रसारण माध्यम बारे जानकारी ।
१०. सार्वजनिक प्रशासनको विकास, उद्देश्य र सिद्धान्त ।
११. सहभागितामूलक व्यवस्थापन
१२. संगठनमा द्वन्द्व र द्वन्द्व व्यवस्थापन
१३. प्रशासन व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू

खण्ड (ख) :

अङ्कभार ५०

१४. संवैधानिक निकायहरू र तिनका अन्तरसम्बन्ध ।
१५. सूचना तथा संचार प्रणालीको महत्व र आवश्यकता
१६. सूचनाको हक र सार्वजनिक निकायको दायित्व
१७. नेपाल सरकारका प्रमुख राष्ट्रिय नीतिहरू र तीनका कार्यान्वयन पक्ष (सूचना प्रविधि नीति, गरिबी निवारण र रोजगारी नीति, संचार नीति र बैदेशिक सहायता सम्बन्धी नीति)
१८. सुशासनको अवधारणा (उत्तरदायित्व, पारदर्शिता, भ्रष्टाचार निवारण तथा राजनैतिक प्रतिबद्धता)
१९. व्यवस्थापनको अवधारणा र सिद्धान्त तथा व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू जस्तै: नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रक्रिया र नियन्त्रण
२०. नेपाली समाज र यसको बनोट
२१. नेपालमा विविध जनजाती, वर्ग, समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
२२. आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या र समाधानका सम्भावनाहरू

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समुह: कार्यक्रम, उपसमूह: कार्यक्रम, तह: ८, पद: मुख्य कार्यक्रम अधिकृत

द्वितीयपत्र : सेवा सम्बन्धी

अंकभार १००

खण्ड (क):

अङ्कभार ५०

१. आमसञ्चार र पत्रकारिता

- १.१ आमसञ्चारको अर्थ र परिभाषा ।
- १.२ विश्वमा आमसञ्चारको संक्षिप्त विकासक्रम ।
- १.३ नेपालमा आमसञ्चार माध्यमहरूको संक्षिप्त विकासक्रम ।
- १.४ आमसञ्चारका चुनौती र अवसरहरू ।
- १.५ पत्रकारिताका स्वरूप र महत्व ।
- १.६ पत्रकारिता र सामाजिक उत्तरदायित्व ।
- १.७ आधुनिक पत्रकारिताका सिद्धान्तहरू ।
- १.८ नेपालमा आमसञ्चार र सामाजिक सञ्जालको उपयोगिता र प्रभावकारिता ।

२. प्रसारण पत्रकारिता

- २.१ प्रसारण पत्रकारिताका विशेषता र प्रकारहरू साथै नेपालमा यसको महत्व ।
- २.२ विश्व प्रसारण पत्रकारिताको संक्षिप्त विकासक्रम ।
- २.३ प्रसारणका प्रविधिहरू र प्रसारणका स्वरूपहरू/प्रकारहरू ।
- २.४ सार्वजनिक प्रसारण र यसको उपयोगिता ।
- २.५ रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनको वर्तमान अवस्था तथा प्रसारण क्षेत्रमा तिनको आवश्यकता र महत्व ।

३. रेडियो कार्यक्रम उत्पादन र प्रसारण व्यवस्थापन

- ३.१ आधारभूत रेडियो कार्यक्रमका स्वरूपहरू र रेडियो कार्यक्रम उत्पादनका चरणहरू ।
- ३.२ रेडियो कार्यक्रम उत्पादनमा प्रोड्यूसरको आवश्यकता र भूमिका ।
- ३.३ रेडियो प्रसारण क्षेत्रको व्यवस्थापन र अन्य क्षेत्रको व्यवस्थापन बीचका समानता र असमानताहरू ।
- ३.४ प्रसारक र प्रसारण व्यवस्थापक बीचको समन्वयकारी भूमिका ।
- ३.५ प्रसारण व्यवस्थापनमा स्रोत सर्वेक्षण, एनालिसिस र डिजिटल अर्काइभ तथा ई-लाइब्रेरीको आवश्यकता ।
- ३.६ नेपालमा प्रसारण व्यवस्थापनका समसामयिक मुद्दाहरू र समाधानका उपायहरू ।
- ३.७ नेपालमा सार्वजनिक प्रसारण सम्बन्धमा हालसम्म गठित आयोग/ कार्यदलहरूबाट प्राप्त प्रतिवेदन / सिफारिसका मुख्य-मुख्य विषयहरू ।
- ३.८ रेडियो प्रसारणको क्षेत्रमा रेडियो नेपालको योगदान, वर्तमान संगठन संरचना र भावी चुनौतीहरू ।

४ प्रेस मानवअधिकार, आचारसंहिता र उत्तरदायित्व

- ४.१ प्रेस स्वतन्त्रता, सेन्सरसीप, पत्रकार आचार संहिता र उत्तरदायित्व ।
- ४.२ वाक स्वतन्त्रता र सञ्चारकर्मीवीचको सम्बन्ध ।
- ४.३ मानव अधिकारको रूपमा प्रेस स्वतन्त्रता तथा सूचना र गोपनियताको अधिकार ।
- ४.४ नेपालमा आमसञ्चार र पत्रकारिता अध्ययन/अध्यापन गर्ने/गराउने शिक्षण संस्थाहरुको जानकारी ।
- ४.५ नेपाल पत्रकार महासंघ, प्रेस काउन्सिल, सूचना तथा प्रसारण विभाग, राष्ट्रिय सूचना तथा प्रसारण विभाग, राष्ट्रिय सूचना आयोग, International Federation of Journalism (IFJ), American Society of News Editors (ASNE) आदि को भूमिका ।

५. सम्बन्धित कानुनी व्यवस्था

- ५.१ नेपालको वर्तमान संविधान
- ५.२ रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, गठन आदेश, २०४१
- ५.३ रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली, २०७७
- ५.४ रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, आर्थिक नियमावली, २०४९
- ५.५ राष्ट्रिय आमसञ्चार नीति, २०७३
- ५.६ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
- ५.७ विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन २०७६ र विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७
- ५.८ राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ र राष्ट्रिय प्रसारण नियमावली, २०५२ (संशोधन सहित)
- ५.९ श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी ऐन, २०५१ र श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी नियमावली, २०५३
- ५.१० सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली २०६५ (संशोधन सहित)
- ५.११ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ सम्बन्धी जानकारी